

СПОДОБА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CV. № 76 THURSDAY, APRIL 23, 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 - ЦЕНТІВ ПАРСИПАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 23-ГО КВІТНЯ 1998 р. 4. 76 PİK CV

Україна і Португалія активізують співпрацю

Київ. — Україна і Португалія скріпили свої відносини рядом домовленостей, повідомила 15-го квітня УНАР.

Президент Леонід Кучма і його португальський колега Жорже Сампайо домовилися на спільній зустрічі про співробітництво у політичній, економічній, науковій та правовій сферах, зокрема про взаємний захист інвестицій. Президент Португалії перебував в Україні з державною візитом.

За словами пресового секретаря Л. Кучми Олександра Майданика, Президент України висловив переконання, що перша повномасштабна зустріч з Х. Сампайо дасть справжню можливість підняти двосторонні відносини на якісно новий рівень.

Обидва президенти висловили нездоволення теперішнім рівнем товарообігу, який становить мільйонів доларів лише 20 міль. дол., вказують структурою експорту-імпорту та майже нульовим рівнем інвестицій.

Тому на зустрічі домовлено про прискіплену підготовку ряду угод про уникнення подвійного оподаткування, про правну допомогу, науково-технічне співробітництво,

про транспортне сполучення. Дотепер нормативно-правна база співробітництва обмежувалася лише угодою про встановлення дипломатичних відносин.

Президент Португалії відвідав Чорнобильську АЕС, щоб вшанувати пам'яті жертв ядерної катастрофи і відвідати соціальні та ліквідаційні наслідки. Один з португальських міністрів повідомив, що його уряд надав Україні 200,000 дол. для проведення робіт на ЧАЕС.

Х. Сампайо пообіцяв сприяти входу України до європейських установ, а також нагадати світові, що Чорнобиль — не тільки українська проблема. В можливому посланні до Європейського союзу Л. Кучма попросив гостя нагадати, що в Україні живуть нормальні європейці. Гість погодився, але додав, що, крім цього, необхідно розвивати демократію і активізувати політичні реформи.

Підсумовуючи переговори з португальським колегою, Л. Кучма сказав, що етап знайомства завершився і настав час працювати.

Після відвідин столиці Х. Сампайо поїхав до Одеси.

Л. Кучма пообіцяв підтримку кримським татарам

Святогор. — Президент Леонід Кучма зустрівся 16-го квітня з керівниками Меджлису і пообіцяв їм ініціювати у новій Верховній Раді України пошук форми представництва кримських татар у парламенті автономії, повідомила УНАР.

Як відомо, лідера Меджлису Мустафу Джемілєва і його заступника Рефата Чубарова обрано до Верховної Ради України, однак жоден представник кримських татар не потрапив до парламенту Криму.

На зустрічі за закритими дверима Президент пообіцяв внести на розгляд Верховній Раді України законодавчу ініціативу про проведення в автономії додаткових виборів або на основі квот, або на пропорційній основі з утворенням національних округів для кримських татарів. Л. Кучма пообіцяв також провести переговори з керівництвом Узбекистану і по можливості з лідерами інших держав СНД про спрощення процедури виходу з їхнього громадянства, а також знайти фонди на вшукання репатріантів.

На думку М. Джемілєва, основним кроком на шляху до вирішення кримсько-татарської проблеми стало утворення Президентом спеціальної групи з кримських татар, яка з 20-го квітня починає свою працю в Києві. Група, до складу якої входить Р. Чубаров, Н. Бекіров, Дж. Аблямитов, Л. Аріфов і Ф. Якубов, розгляне пакет політичних, правових і соціально-економічних питань, пов'язаних з засіданнями групи буде керівник Адміністрації Президента Євген Кушнарков.

На пресконференції за підсумками візиту до Святогор, Президент підтримав боротьбу зі злочинністю, що розгорнулася в Криму, і висловився за поширення співробітництва з Росією, зокрема з опрацювання нафтових родовищ Озівського моря, про що домовлення вже існує.

В Святогорі Л. Кучма також відвідав Національний центр управління та виробництва космічних засобів, який подіє в собі центр управління польотами та центр дато космічного зв'язку. У найбільших планах — створення там міжнародного центру космічних досліджень. Президент високо оцінив працю співробітників центру і поставив підпис у книзі почесних гостей.

В Святогорі Л. Кучма також відвідав Національний центр управління та виробництва космічних засобів, який подіє в собі центр управління польотами та центр дато космічного зв'язку. У найбільших планах — створення там міжнародного центру космічних досліджень. Президент високо оцінив працю співробітників центру і поставив підпис у книзі почесних гостей.

Міністри економіки і науки зрезигнували

Київ. — Президент Леонід Кучма прийняв рішення про звільнення міністра економіки Віктора Суслівця і міністра з питань науки і технологій Володимира Семіноженка, які стали депутатами Верховної Ради України. Конституція України забороняє урядовцям одночасно займати місця в парламенті.

Економісти зазначають, що В. Суслів не зміг оживити економічні реформи в Україні. Пресовий секретар Президента

Олександр Майданик сказав на пресконференції, що нових міністрів поки не призначено.

Очікується також звільнення міністра довілля Юрія Костенка і міністра транспорту Валерія Черепи, які теж обрано до парламенту. Минулого тижня Л. Кучма призначив дипломата Бориса Тарасюка міністром закордонних справ. Його попередник Геннадій Удовенко теж зрезигнував з зв'язку з обранням до Верховної Ради.

Російський дипломат переїхав киянина

Київ. — Російський дипломат, перебуваючи за кермом автомобіля у стані алкогольного сп'яніння, переїхав на смерть киянина, повідомила УНАР.

Міністерство Закордонних Справ України повідомило на пресконференції, що випадок стався 18-го квітня на Повітрофлотському проспекті столиці. Людина, яку збив аташе з правих під'їзду амбасди Росії Сергій Чорний, загинула на місці події.

Речник МЗС України Віктор Нагайчук повідомив 21-го квітня, що Україна у своїй ноті заклала Росію поводитися з Чорним дипломатом іміунітетом. Він зазначив також, що російські власті сприяють розслідуванню, але нічого не сказали про те, чи Москва дозволить судити свого дипломата в Україні. Представник російської амбасди підтвердив, що слідство у цій справі триває. УНАР повідомила, що російська амбасда надала родині загинлого грошову компенсацію, а сам С. Чорний виїхав з України.

Враховуючи серйозність випадку, сказав В. Нагайчук, Україна хоче,

щоб було вжито належних заходів. Однак він тут же зазначив, що вона не бажає псувати відносини з Росією, які останнім часом значно поліпшилися.

В січні минулого року подібний випадок стався у Вашингтоні. Представник грузинської амбасди Георгі Махарадзе під впливом алкоголю спричинив катастрофу, в якій загинув 16-річна дівчина. Державний департамент ЗСА закликав позбавити дипломата іміунітету, щоб він міг відповісти перед американським судом. Грузія виконала цю вимогу.

ОБРАНИМИ ВИЗНАНО 413 ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Київ. — Тут 19-го квітня Центральна виборча комісія (ЦВК) оприлюднила списки депутатів Верховної Ради України 14-го скликання, обраних 29-го березня. Всього названо 413 прізвищ із 450. У шістьох округах вибори визначено недійсними, питання 24-ох депутатів розглядають суди або перебірає ЦВК. Кандидатури ще сім осіб уточнюють через подвійне голосування — в одномандатних округах, і за партійними списками.

Англія сприяє натуралізації чужинців

Лондон. — Уряд Великобританії вирішив спростити процедуру розгляду прохань від чужинців на одержання англійського громадянства. Відтепер міністерство закордонних справ перевірятиме законність натуралізації не рік, як було раніше, а тільки два-три місяці.

Під час розгляду прохань чужинців, які подали їх, матимуть право на працю і на грошову допомогу в сумі до 1,000 фунтів стерлінгів місячно, а також на повне медичне забезпечення.

Британська влада ви-

працювала і здійснює програму соціальної асиміляції чужинців: це розгалужена мережа безплатного навчання англійської мови і різні реабілітаційні центри для новоприбулих, які хочуть пов'язати своє майбутнє життя з Англією.

Водночас запровадженню більшу відповідальність новоприбулих за законність перебування у Великобританії: пріоритетом на одержання статусу втікача користуватимуться вихідці з бідних держав світу, де панує економічна і політична нестабільність.

В Україні (3 інформацій УНАР)

ГРОМАДЯНИ ПРО ПОЛІТИКУ ДЕРЖАВИ

Київ. — Служба «Соніс-Геллан» у березні опитала у різних регіонах 1,200 осіб віком від 18 років щодо їх поглядів на політичне майбутнє України і з'ясувала, так, 69 відсотків опитаних громадян України переконані, що Україна рухається в неправильному напрямку; у те, що держава обрала правильний шлях, вірять лише сім відсотків опитаних; 25 відсотків респондентів заявили, що політика їх не цікавить взагалі; проте 41 відсоток опитаних висловилися за необхідність продовжувати реформи.

СОЦІАЛІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ ПРЕЗИДЕНТОМ

Київ. — У Верховній Раді України відбулася пресконференція народних депутатів, секретарів політичної ради Соціалістичної Партії України Миколи Лавриненка і Станіслава Колоса, присвячена розгляду в Конституційному суді України подання депутатів щодо зупинення деяких положень закону про статус депутатів місцевих рад. Депутати хочуть отримати роз'яснення, коли саме припинення уповноважень відбувається автоматично, а коли за рішенням відповідної ради. Депутати поінформували Конституційним судом розпочався 8-го квітня. З приводу підсумків парламентських виборів і деяких дій Президента після виборів С. Н. Лавриненко процитував слова голови президентської адміністрації Євгена Кушнарєва щодо зміни керівників

деяких місцевих адміністрацій: «Ми знайомі голів адміністрацій за те, що провалили вибори, бо вони погано». Микола Лавриненко додав: «Тих голів місцевих державних адміністрацій, які допустили обрання на депутатів комуністів і соціалістів, звільнено».

ГОЛОВ В АРК ПРИМУСИЛИ ЗАКРИТИ ЗАСІДАННЯ

СИМФЕРОПІЛЬ. — У порядку денному засідання Верховної Ради Автономної Республіки Крим знаходилося питання про святкування Дня Росії з нагоди 215-ї річниці приєднання Кримського ханства до Російської імперії (19-го квітня). Представник фракції «Курултай» Е. Куртєв, протестуючи проти самого факту обговорення даного питання, заблокував трибуну уряду, посилаючись на кримськотатарський національний прапор з траурною стрічкою. У відповідь на це депутат від Севастополя вчинив біжку та скинув прапора. Голови ВР Криму А. Гриценко довелося закрити засідання. Кілька спроб депутатів продовжити працю не мали успіху. Це було останнє пленарне засідання Кримського парламенту попереднього скликання і на ному вранці депутати Криму прийняли рішення зберегти існуюче число члених свідчків, шкіль та вищих навчальних закладів з російською мовою навчання. Ухвалюючи це положення кримські депутати посилалися на результати опитування батьків. Згідно з іншим ухваленням політиком, громадянам АРК дозволяється звертатися в державні установи українською, російською чи

Папа нагадує про етичну проблему родини

Ватикан. — Відзначаючи 30-річчя папської енцикліки, яка забороняє католикам вживати контрацепції, Іван Павло II свідомо підтримує схвалену Ватиканом методу періодичного самообмеження.

Заборону на засоби проти вагітності, включаючи лікувальні препарати, було проголошено у 1968 році в енцикліці Павла VI «Життя людське». Католикам дозволялося регулювати народжуваність тільки з допомогою «природних методів планування родини», які планують в обмеженні

сексуальних стосунків у так звані «фертильні періоди» в жінок, коли зачаття є найбільш можливе.

Виступаючи на конференції, організованій Центром вивчення природного впливання родини при Католицькому університеті в Римі, Іван Павло II підкреслює необхідність інформування публіки про важке досягнуте у цьому напрямі результати досліджень в ділянці біохемії і психології, що «дозволять впровадити простішу і надійнішу практику контролю над народжуваністю».

ПСПУ може не ввійти до Верховної Ради

Холодок, Сумщина. — Суд скасовав результати Прогресивної Соціалістичної Партії України у багатомандатній окрузі в Сумській області, що може закрити дорогу прогресивним соціалістам до парламенту, повідомила 18-го квітня УНАР. ПСПУ ледве переступила 4-відсотковий рівень, зібравши найбільш кількість голосів саме на Сумщині.

Міський суд також визнав недійсними результати виборів у 160-ій окрузі, де перемогла лідер ПСПУ Наталя Вітренко. Суддя виявила порушення виборчого закону під час її реєстрації кандидатом на депутата.

«Я цим шкалам свої 60,000 голосів не віддам!», — заявила Н. Вітренко, зазначивши, що збирається оскаржувати судові рішення. Її конкурентом у цьому

окрузі був Володимир Сторіжко, представник Народного-Демократичної Партії, який прийнято вважати партією влади.

Реагуючи на рішення суду, Віктор Чародєєв, який був на третьому місці у виборчому списку ПСПУ, сказав, що його партія вимагатиме перегляду результатів виборів за партійними списками в усіх округах.

Тим часом 19-го квітня Центральна виборча комісія оприлюднила списки обраних до парламенту депутатів. Всього наведено 413 прізвищ із 450. У шістьох округах вибори визначено недійсними, ще 24 справи розглядають суди або перебірає ЦВК. Кандидатури ще сім осіб уточнюють на депутатів у відповідних округах і за партійними списками.

Г. Удовенка нагороджено орденом Ярослава Мудрого

Київ (УНАР). — За визначні заслуги перед українською державою, утвердження ролі та зміцнення авторитету України на міжнародній арені, багаторічну і плідну дипломатичну діяльність Президент України Леонід Кучма нагородив орденом Князя Ярослава Мудрого 5-го ступеня міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка.

На зустрічі з журналістами Г. Удовенко підтвердив, що не відмовився б від обов'язків голови Верховної Ради, якщо йому запропонували цей пост. Він хотів би, щоб український парламент працював так, як Європейський парламент, як працює Генеральна асамблея ООН. «Я розумію, — зауважив Геннадій Удо-

венко, — що у кожній партії є свої підходи, свої політичні погляди, але нам слід шукати те спільне, що нас об'єднуватиме. Треба все зробити для того, щоб люди почали жити краще, а для цього потрібні зміни».

Г. Удовенко 19-го квітня прибув до Нью-Йорку для участі у праці сесії Генеральної Асамблеї ООН, на якій він головує. Передбачається, що Г. Удовенко запропонує учасникам асамблеї розглянути на пленарних засіданнях ряд пропозицій щодо реформування ООН. Згадані пропозиції підготовано на доручення Генеральної асамблеї на додаток до основної доповіді генерального секретаря «Реформування ООН: заходи та пропозиції».

В АМЕРИЦІ

Після гострих внутрішніх суперечок, Уряд президента Білла Клінтона в понеділок, 20-го квітня, не погодився знести дев'ятирічну заборону вживання державних грошей на програми розділ накармано чистих голів для впровадження. Не допомогли в цьому навіть значні державні наукові, котрі засвідчували, що ці програми не поширюють наркоманства, але можуть ризикувати життя, зменшуючи розповсюдження вірусу хвороби АІДС. Рішення, що його до відома засобом масової інформації подали Дона Шалала, секретар Департаменту здоров'я і громадських послуг, негайно засудили експерти публічного здоров'я і обговорили хворих на АІДС. Хоч це рішення не має спеціального значення, воно просто каже, що стейти отримують державні гроші, не можуть їх вживати для згаданих програм. Однак для обговорення хворих на АІДС одне, це було важливим показником і перевіркою зобов'язання Уряду, котрий обіцяв допомагати всіма засобами зупинити поширення хвороби АІДС.

ЗНАКОМИ ПЕРЕД КОМІСІЄЮ, котра вивчає можливість як не допустити до банкрутства програми медичного забезпечення Медікер, Алан Грінспен, голова Федеральної ради валютних резервів, у понеділок, 20-го квітня, закликав і попередив, що, «загалом економіка країни може знайти у небезпеці» якщо Конгрес не зупинить рости Медікер. «Вчасні заходи в цьому напрямку, можуть зберегти нашу федеральну медичну забезпечення програму та економіку від драстичних потрясень. Чим довше будемо чекати, тим більші будуть наслідки муситимуть бути ці заходи». Він уважав, що Медікер «не тримає кроку з змінами приватних медичних за безпечених програм». Якщо цим проблемам не прийдеться належної уваги тепер, то у майбутньому їй треба буде направляти підвищенням податків чи ліквідацією інших державних програм, а це може викликати небажані наслідки.

У СВІТІ

ЗСА І БРИТАНІЯ РОЗПОЧАЛИ досить таємну працю — усунення ядерної речовини з не надто стійкої Групи 22. Зависає високої якості уранію та використаного ядерного палива зберігається в дослідному реакторі, поза межами Тбілісі, столиці Грузії. Це було поважною турботою для американських урядових чинників, які постійно турбувалися, щоб згадані речовини не потрапили в небезпечні руки чеченських опришків, Ірану або в інші азбійні країни, що хочуть стати ядерною потугою. Тому два роки Уряд президента Білла Клінтона запропонував усунути ці речовини, включаючи до того Росію, щоб підкреслити американсько-російське співпрацю, але коли Росія відмовилася взяти відповідальність за збереження цих речовин, ЗСА самостійно взялася за справу. На допомогу прийшла Британія та її прем'єр-міністр Тоні Блейр, що погодилися об'єднати ці речовини. Американський військовий і цивільний персонал вже є у Тбілісі, де відповідно опанує 8.8 фунтів високоактивного уранію та 1.76 фунтів високоактивного використаного ядерного палива, котрі американським військовим літаком будуть перевезені до ядерного комплексу у Довбі в Шотландії, де мають засоби перемістити використане ядерне паливо, виділюючи координати щоб знову могли уживати уранію.

У ПОНЕДІЛОК, 20-ГО КВІТНЯ, поблизу Боготи, столиці Колумбії, розбився пасажирський літак типу Boeing 727 з 43 пасажирями і 10-членною залогою. Згідно з ретельними налізами, ніхто з усіх 53 осіб не залишився живим. Літак розбився корисно після злету з летовища Боготи та, згідно з твердженнями очевидців, не міг відповідно піднятися до потрібної висоти і в'їхав у скалу. Літак від екадорської лінії TAME, винайняв французька лінія «Фр Франс» і він прямував до Кіто в Еквадорі. Речник французької лінії сказав, що пасажирями були французькі та еквадорські громадяни, котрі прилетіли з Парижу і їхали до Кіто.

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Sloboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J. 07054

Sloboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Sloboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$100.00, на півроку - \$60.00. Для членів УНСОЮЗУ \$75.00 річно, на півроку - \$40. За кожну зміну адреси - \$10.00. Чеки і грошові перекази виставляють на "Sloboda".

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за погляди редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снлик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerkonh, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.co

Хто оцінить крадені скарби культури?

Хоча від Другої світової війни проминуло вже більше пів сторіччя, постійно все ще читаємо і чуємо про мистецькі скарби з різних країн, зокрема Східної Європи, що вкрадені найзакладними бляками по різних приватних збірках як перепродуються за щораз більші суми, з уваги на їхню міжнародну вартість.

Ба, що більше, навіть коли інформації про ці крадені скарби культури є загальною відомою, дуже часто важко є встановити їхню справжню оцінку, якщо взагалі можна їх оцінити у будь-якій грошовій системі.

Найбільше в цій дивній ділянці перепродувачів чи захованя неочиснених мистецьких скарбів є зацікавлені досі жиди та їхні організації, які вимагають звороту крадених об'єктів та створили в цій цілі окрему комісію, уповноважену Жидівським світовим конгресом, із мистецтвознавцем Констанцею Ловенталю на чолі. Комісія має на цілі відшукувати якнайбільше мистецьких об'єктів, книжок історичної вартості та інших дорозумітих речей, що знаходяться тепер або у приватних руках, або у різних музеях, доказати, що вони були нелегально пограбовані з різних збірок і музеїв та старатися їх віддати або родинам пошкоджених, або передати їх до жидівських музеїв. Можливості віддати тепер пограбовані в часі війни скарби пошилилися із розпадом СРСР, а тим самим можливість розшукувати пограбовані скарби в музеях тих країн, що були під пануванням совєтського режиму. Розуміється, завдання комісії не є легке тому, що багато із власників мистецьких скарбів не залишилися при житті, а самі безцінні об'єкти розкидані по різних місцях та музеях. Комісія відразу подала до відомо, що не думає давати будь-яку платню за знайдені скарби, хіба що вони були легально закуплені та власники музеїв мають на це докази.

Але саме в оцінці таких мистецьких скарбів лежить велика трудність, бо дуже часто навіть дуже добрі знавці мистецтва, чи іншого архівного матеріалу, як, наприклад, давніх манускриптів чи документів не вміють подати їхньої теперішньої вартості в грошах прямо тому, що це є скарби, яких ніяк не можна тепер порівнювати із вартістю гроша. Доказом таких труднощів є саме судовий процес, який іде в Нью Йорку, де покликало експертів для подання приблизної вартості безцінних манускриптів, листів та карт з часів Джорджа Вашингтона, які вкрадено з архіву Колумбійського університету, а злодій Даниїл Шліпелман признався до свого вчинку. Суддя в міському суді Мангеттену стоїть тепер перед рідкісною дилемою, на яку кару засудити злодія, коли знавці архівів та мистецьких скарбів не можуть погодитися, яка в теперішніх грошах вартість вкраденого як це покарати винного. Рішення запавде 24-го квітня, але преса розписується широко про цей рідкісний процес, який кидає світло на інші крадіжки мистецьких і архівних цінностей.

Читаючи про те, мусимо мимоволі пригадати собі про безцінні мистецькі скарби України, що пропали в часі війни та в часі совєтського панування в Україні. Про ці скарби часто читаємо в українській пресі, знаємо, що їх вивезено як з музеїв, так і з бібліотек та приватних збірок і вони розсіпані досліпно по цілому світі у приватних збірках, у чужих музеях, чи заховані добре від ока знавців в руках мафіозів і нелегальних торговців мистецькими надбаннями. Досі однак ніхто не мав змоги зробити принаймні неповного інвентарю пограбованих об'єктів, а це трудніше з'ясувати їх під теперішню пору. А передусім ніхто ніколи не зміг давати грошеву ціну цим скарбам, що як Україна за останнє сторіччя втратила. Читаємо у музейних виданнях чи у пресі поодиначі статті та списки тих скарбів, що їх вкрадено в Україні, стає моторошно, як далеко ми відпнули в загальній оцінці нашого культурного надбання в порівнянні із іншими народами. У нас досі не створено комісії на взір жидівської і ніхто з офіційних чинників не вгадується на державному рівні про зворот тих неочиснених мистецьких скарбів України, що прикрашують чужі музеї, або доми міжнародних мафіозів. Чи зникнуть ці скарби назавжди?

Незалежно від останніх підсумків виборів (ще ведуться спори), що відбулися в нещодавню, 29-го березня, в Україні, принаймні один їхній позитивний результат уже відомий: вони відбулися. Людина, кажуть, досі не має з кожним роком, демократія — з кожним новим вибором. Щоб суспільство стало по-справжньому зрілим, мусить вирости принаймні два покоління, для яких регулярне проведення виборів є такою ж природною річчю, як рух зірок, зміна пір року, сила зємного тяжіння. Щось, що не залежить від поганой погоди, несприятливої політичної обстановки, революційної доцільності чи, скажімо, примхи політиків.

Років десять тому нам, простодушним антикомуністичним інтелектуалам, здавалося, що досить скасувати цензуру, дозволити монополію КПРС на владу, допустити опозицію до демократичних виборів — і картковий будинок, побудований на брехні та жандармських багнеттах, уміть розсипатися: народ відеусе за волю, скропировану номенклатурою від влади, і обере людей чужих і компетентних. Та чуда не сталося. І якщо в 1990 році ми ще втішали себе думкою, що вибори були не зовсім демократичними: компартія контролювала політичну сцену й поборювала опозицію набувально-мистецькими засобами, то в 1994 році ми вже навіть так само благоговійно виправдані не мали: народ вивабив, що міг і хотів, і нарікає за наслідки цього вибору мусив би тепер

Коли мова про зв'язок на віддалі, то дозволить з тієї нагоди згадати і подивитися "Свободу".

Не тяжко на другий його сторінці знайти можливість зв'язку — адресу поштового уряду, число телефону і число факсу... Цікаво було слідкувати за тим на мікрофільмі річниць "Свободи", що їх більше однієї сотні. З історичної точки зору користування поштою для пересилки матеріалів читачами і дописувачами трігати популярності у користь найновіших засобів. Тех телеграма через свою обмеженість мистецтв і відносно високих вартостей втратила первісне значення. Телефон же держиться, бо дає змогу виміни живого слова, однак менше практичний для усього передавання дописів чи довгих вісток. На зміну зв'язку не давно вказав відділ оголошень "Свободи", що в 40-й день смерті оголошено телефонічно не приймається, зате посмертні оголошення для вигоди читачів можна пересилати

Пригадаймо собі, що вже минулого сторіччя телеграф розв'язав проблему пересилки написаних чи надрукованих матеріалів; на жаль, не був спроможний передавати копію оригіналу, знімок чи графічних речей. Це спонукало шотландського видавця Александра Байна збудувати в 1843 році попередницький іншій факсшмашини. І хоч вона перейшла зміни і удосконалення, її надмірна величина значно обмежувала загальне користування. Все так же від-

Д-р Марія Балторвич

Наша подорож по Україні

III

Лучи чер перелав, я була захоплена висоотою і шитом вершків смерек. Водні мусили вилатати галяуку, на якій був шит-шши, що зовсім відгадали як правді згоди. Очевидно, тут потрібно поета, щоб описав непересичену красу перелаву і його додощів. Всього супроводила нас річка, назва якої є Ріка. З обох сторін мальовничі краєвиди карпатських гір, лісів, високі пасовиські овець — полонини, стрімкі потоки, тваринний світ та багато культурних, архітектурних пам'яток. Тому саме пластуни ідути набуває загартованості та духового й фізичного здоров'я. Тому так любився Закарпаття св. п. редактор Михайло Бахчанськи, називавши свою книжку "Моя Карпатська Україна". Це ж окраса і велике багатство нашого краю. І ось тут, на Верховині, я народилася. Цілий час мене супроводили слова пісні "Верховини, світку ти наш...", яку тут не перестають співати. (Між іншим, слова до цієї пісні надруковані вперше в 1853 році).

Коли ж по шістьох годинах ми в'їхали в село, нас дуже вразили розбігні дороги. Не можна собі уявити, як тут можна їхати автима. Та подібна ситуація з дорогами майже в кожному селі. Люди, вітаючи нас, такі щасливі, веселі — цінують і обнімають, що не можна стримати сліз радості.

Чи не найбагатша наша земля на "боркуні" — мінеральні лікувальні води. Довкола джерел побудовано за останніх 30-40 років величезні курорти, до яких приїжджають навіть наші президенти на відпочинок. Наприклад: Шаїнські води, Мукачівські санаторії і т. д. Та найбільш захоплюючі для нас були соляні печери, чу-

Микола Рябчук,
Київ

ТВІЙ ВИБІР, УКРАЇНО...

лише на себе.

Виявляється, демократія — це не лише до правил гра, і навіть не кваліфіковані судді, хоч би й запрошені з-за кордону; це також і (а навіть не "також", а "першочислі") гравці — їхнє суспільство стало по-справжньому зрілим, мусить вирости принаймні два покоління, для яких регулярне проведення виборів є такою ж природною річчю, як рух зірок, зміна пір року, сила зємного тяжіння. Щось, що не залежить від поганой погоди, несприятливої політичної обстановки, революційної доцільності чи, скажімо, примхи політиків.

Років десять тому нам, найактивнішим виявилися західні українці, де на вибори прийшло майже 80 відс. населення, найактивнішими (з різних причин) — мешканці Криму і Києва, де в голосуванні взяла участь завед-ле половина виборців. А загалом по Україні в голосуванні взяло участь знову понад дві третини виборців, спростували твердження скептиків, що "на вибори ніхто не піде". Інші річ — це пенсіонери знову були активнішими за молоді, чим, власне, і зумовлюється успіх комуністів у голосуванні за партійними списками та явне переважання в мажоритарних округах так званих "нових українців", котрі безсоромно скуповували голоси зуболюбів виборців.

Попри песимістичні прогнози, комуністи та їх-

Юрій Р. Рябчук

Дещо про зв'язок на віддалі

ти факсом, що правдо 24 години... І тут напрошується питання, що таке "факс".

Факс — це скорочена назва приладу, "факсиміле" річ — це слово має simile прийняте з латинської мови і означає "робіть подібне". Факс є теж скороченням слова "факсиміляція", що передає точну відбитку документу, підпису, відбитку і т. п. на далеку відстань.

Пригадаймо собі, що вже минулого сторіччя телеграф розв'язав проблему пересилки написаних чи надрукованих матеріалів; на жаль, не був спроможний передавати копію оригіналу, знімок чи графічних речей. Це спонукало шотландського видавця Александра Байна збудувати в 1843 році попередницький іншій факсшмашини. І хоч вона перейшла зміни і удосконалення, її надмірна величина значно обмежувала загальне користування. Все так же від-

Нині діючий вже до

ні союзники не здобули абсолютної більшості у Верховній Раді, хоч новий виборчий закон суттєво допоміг їм збільшити свою фракцію — приблизно від 30 до 40 відсотків. Це сталося не за рахунок зростання їхньої популярності у суспільстві, а головною завдяки "пропорційному" перерозподілу між переможцями голосів двох десятих кір дрібних партій, що не здолали 4-відсоткового рівня. Це, власне, дало нагоду Президентові України Леонідові Кучмі ще раз виступити з критикою нового виборчого закону, який є сприятливим для великих партій, передусім комуністів, і не відбавляє дісного співвідношення політичних сил у суспільстві.

Ваді закорона справді цілком очевидні, але не менш очевидними є й переваги: політичне структуриування суспільства, формування дісної багатопартійності, утворення справжніх парламентських коаліцій, а відтак і коаліційних урядів. Безумовно, ці зміни відбуваються не відразу: переваги нового виборчого закону мають стратегічний, довготерміновий характер, тим часом як його недоліки є видимими відразу.

Атім, навіть за цих недоліків, "демокуністи" в парламенті мають певну кількісну перевагу над "комуністами", і багато що буде залежати від їхньої здатності домовлятися між собою — і тепер, і в майбутньому. Не

того, що майже кожний знає факсиміляцію, бо вона повсюдна, доступна і проста, як телефон. Люди бо пересилають понад пів-більшона факсів кожнього року, а за глобальне вживання телефонної лінії тільки самі США у 1995 році заплатили 40 блн. дол. Найбільший вплив факсшмашини відчував світ комерцій, що і відізеркальнується у модернізуючій стратегії. Факс заощаджує довгі і коштовні телефонні розмови, зокрема непродуктивного вичікування при телефоні на відповідь. Практично ніхто не купуєць на свій запит одержує в короткому часі писемного відповіди факсом і має знову спокійно встановити на свій рішенням.

Комерційна реклама, політичні і харитативні організації, фінансові установи використовують можливість Fax Broadcast, що дозволяє однім приватним факсу передавати тисячам факсшмашин! Цей

(Закінчення на стор. 3)

менше залежатиме і від поведінки "безпартійних", яких, на жаль, у новому парламенті буде знову чимало. За своїм соціальним статусом не переважає стара департаментська номенклатура, що репрезентує "партію влади", та нові "грошові мишки", що очолює цією владою співпрацюють. Ні, ті, інші не відзначаються особливим схильністю до правдивих реформ, але й надмірної симпатії до комуністів вони теж не мають.

У найбільшій чотирьох роки України, скоріш за все, не чекають великих змін. Але відбуватимуться, мабуть, і далі ті політичні процеси, що тривали у попередні вісім років: формування політичної нації, становлення громадянського суспільства. За всієї своєї недовірності, обидва попередні парламенти не наробили явних, непоправних дурниць, швидше навпаки — поволи й непомітно вносили все ж посприяли утвердженню демократії в Україні. Вирішувати, чи й новий парламент, за всіх своїх очевидних вад, приведе Україну через чотирьох років до нових виборів, які стануть наперші зрілими, консолідованими й вирішальними. Навіть така демократія має свої переваги: цюплене існування в ній, виконання її процедур додає необхідної громадської зрілості і політики, і суспільству. Накопичення цього досвіду рано чи пізно утворить критичну масу, здатну вивести Україну з того двозначного, незалежного совєтського стану, в якому вона перебувала.

Д-р Юліан Мовчан

Медицинські новини

"Пити — себе губити"

Під таким заголовком читачам цікавить, що писали газети України "Ваше Здоров'я", в числі з 18-24-го травня 1997 року. Автор її О. Гусаков, який походить із Закарпатської області, пише, що слово "алкоголь" походить від арабського слова "аль-кегель", що означає "одурманюючий".

Алкоголь або винний спирт також називають "клітинною отрутою" в підручниках фармакології, за якими навчаються медицини в цілому світі.

При вживанні алкоголю з'являється неприємний, веселіть, а за обраним висловом цього док-лікара П. Бейліна, настає "хемічна радість". Механізм такої радості є такий: в головному мозку є впливаючі залежні ділянки. Кора головного мозку гальмує або, так би мовити, "втримує на вудках" підкірку. Бо кора — це наше мислення і воля, а підкірка — це почуття і емоції.

Отож, хто випив, відчуває еuforia, сміливість. А в народі про такі стан кажуть: "За чаркою легко героєм бути", або "п'яному мору по коліна". Та все було б нічого, якби не погане замочування наступного дня після п'яття алкоголю.

Про який стан теж є приказка: "Вино веселить та від нього голова болить". Чому болить? Тому, що

(Закінчення на стор. 3)

У 85-ліття

Д-р Ю. Мовчан

19-го лютого цього року 1-дрові Юліанові Мовчанові сповнилося 85 літ з дня народження. Із цієї нагоди недавно появилася монографія Петра Сороки в Тернополі, України, п. з. "Юліан Мовчан — нарис життя і творчості". Автор цієї монографії-книжечки на 188 сторінок — це викладач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства в Тернопільському державному педагогічному університеті. В цій монографії розповідається про складний життєвий і творчий шлях відомого українського лікаря, журналіста, критика та письменника д-ра Ю. Мовчана. Автор досліджує такі його художні твори, як: "Збірка оповідань", мемуари "Незабуті і не прощені", публіцистичні нарис "Що варто б знати", подорожні нотатки "Мої подорожі до-кола світу", збірка оповідань та етюдів "Записки лікаря".

Окремий розділ присвячено професійній діяльності на медичні теми. Книга є цікава та розрахована на студентів, викладачів вищих навчальних закладів, учителів, медиків і широке коло читачів.

Складаємо ювілейні та авторські наші щирі gratulacii і побажання доброго здоров'я та невтомного пера!

Павло Пундій

ЗДОРОВ'Я — ВСЬМУ ГОЛОВА

Д-р Юліан Мовчан

Медицинські новини

"Пити — себе губити"

Під таким заголовком читачам цікавить, що писали газети України "Ваше Здоров'я", в числі з 18-24-го травня 1997 року. Автор її О. Гусаков, який походить із Закарпатської області, пише, що слово "алкоголь" походить від арабського слова "аль-кегель", що означає "одурманюючий".

Алкоголь або винний спирт також називають "клітинною отрутою" в підручниках фармакології, за якими навчаються медицини в цілому світі.

При вживанні алкоголю з'являється неприємний, веселіть, а за обраним висловом цього док-лікара П. Бейліна, настає "хемічна радість". Механізм такої радості є такий: в головному мозку є впливаючі залежні ділянки. Кора головного мозку гальмує або, так би мовити, "втримує на вудках" підкірку. Бо кора — це наше мислення і воля, а підкірка — це почуття і емоції.

Отож, хто випив, відчуває еuforia, сміливість. А в народі про такі стан кажуть: "За чаркою легко героєм бути", або "п'яному мору по коліна". Та все було б нічого, якби не погане замочування наступного дня після п'яття алкоголю. Про який стан теж є приказка: "Вино веселить та від нього голова болить". Чому болить? Тому, що

(Закінчення на стор. 3)

Ще до проблеми доосвітлення

В тій же газеті "Ваше Здоров'я", в числі з 6-го

(Закінчення на стор. 3)

кому стави, відповіди була: "Присягаю... Завжди така. Ми всі дуже любимо про гігієну". Це віддані лікарі, які допомагають людям, як можуть. Вірять у поліпшення економіки, на яку так нарікають в інших областях. Мос зауваження: багато допомоги пішло в Україну, до багатьох областей і міст, а в Закарпатську область — нічого. Вони, бідині, приватними способами привозять за власні мізерні гроші з Мадярищини, Польщі, Чехії, Словаччини. Ох, яке б то було щастя, як би ми звернули увагу на цю зємлю. Чим то може, поміжати або порадити мені, звідки і як роздобути фонди?

Хочу також згадати про сиритичену у Буштині, якого доля ідентична з сиритиченом у Кременці. Жоднісінської допомоги тут не було. У Буштині є 70 сиріт, з того 28 крухлих сиріт. Діти 7-17 років вимого, проживають дуже бідно. Директор Іван Паш просив, що чим може, допомогти, посилаючи на адресу сиритичня: Школа-Інтернат (сиритичені), Марія Олішник, місто Буштині, Тячівський район, вул. Б. Хмельницького, Закарпатська обл., 295-570, Україна. Сподіваюся, що люди доброї волі повиславлять дещо, щоб допомогти нашим дітям.

Важко вилати такі поодинокі особи й організації: Катерина Васильченко, до Буштині — величезну пачку; Зірка Шавайчук, дві пачки по 100 фунтів і, разом з сім'єю д-ром Орестом, оплатила; 45-ній Відділ США вислав три пачки до Буштині і дві пачки до Кременя; я вислала три пачки особисто, а одну від США і спакувала, оплачено Бабушчю з Індії, одну пачку; д-р Лесю Балторвич подала 200 дол. 45-му Відділу США, Марія Андрюха подала 100 дол. на пересилку, Діда Ковальська — 50 дол. на покриття коштів пошти. Всім жорно дякую, а діти будуть за вас молитися.

(Закінчення буде)

Дещо про...

(Закінчення зі стор. 2)

спосіб масової продукції створив небажання пошту (junk mail) і зуживає даремно час, друкарські машини, чим збільшує їхнє невдоволення і викликає головну проблему.

Але й факс не є без "але". Його противники вважають старомодним. Прийшов час заступити його електронною поштою (e-mail). Вона бо при допомозі комп'ютера не пересилає копію, а оригінал, який моментально доходить до адресата. Прихильники факсу казують та те, що він задержує популярність, бо поштова зростає число послуг факсмашинами і поштові люди знають ті справи зважувати, що пересланий факс негайно одержує потвердження відбору, а при електронній пошті буває і так, що довго доводиться чекати, щоб дізнатися, хто читав

листа. Зрештою, факсмашину легко живити, бо навіть 5-річну дитину можна навчити живити факс, однак сумнівне, чи можна її навчити живити електронну пошту!

То чим же обдарувало нас сторіччя, що добігає кінця? Воно абсолютно змінило обличчя зв'язку на далеку віддачу. А нове сторіччя також переведе усі сподівання. Вірою, що нова технологія дозволить і "Свободі" пересилати електронно кожного дня газету просто до читача, заки ще "засохне друку". Видавництво по-збудеться ярма зростаючих поштових оплат, а читач забуде, що колись його батьки через небажання пошти чекали днями на щоденник. Можна теж сподіватися, що аполонічний читач буде з відчуженням оцінювати працю редакції "Свободи", яка об'єктивно інформувати людей про продовжуване традицію престижного українського щоденника.

Свято Т. Шевченка у „Рідній Школі” в Чикаго

У суботу, 14-го березня в нашій „Рідній Школі” в Чикаго відбулося велике свято, присвячене найбільшому українському поетові, генію і пророкові України, що привів свою націю до повного визволення і відродження.

— Тарасові Шевченкові. Свято відкрила директор школи мр Надія Хойнацька і передала ведення програми учительці 7-ї класи Галіні Баран. Ведуча з великим натхненням говорила про Т. Шевченка, а під звуки її слів по залі рознеслася мелодія „Думи мої” у виконанні учнів 7-ї класу, у супроводі заміненого піаніста д-ра Яна Хойнацького.

Свято в поклони немирущою Т. Шевченкові розпочалося виступом найменших діточок дошки під дбайливою опікою Христі Баран. Їхня поява на сцені у прекрасних вишивках і дитячих шапках, як завжди, була дуже зворушлива. Не тільки, що усі присутні нагороджували їх рясними оплесками.

Згодом виступили 1-ша класна Н. Сидор з віршем „І Шевченка поважано” Роліанка (Романа Завадовича) і двома піснями. Опісля дві 2-гі класи (О. Хитра і М. Соленко) виконали три пісні. Особливо гарно прозвучала пісня на слова Т. Шевченка „Старий батько”.

Дуже зацікавлено вийшли на сцену діти 3-їх класів (М. Козуб і М. Кимчак), що виконали пісні „Вставай весно”, „Дощик” та вірш „Заповіт” В. Скоморовського. Треба

згадати, що підготовка пісень була в руках учительки співу молодших класів О. Грині.

Потім у виступі вчителів Дарі і Володимирів Діпенків, що є опікунами 4-ї і 5-ї класів, надзвичайно гарно підготувало своїх учнів до виступу. А особливо сподобалися пісні у виконанні їхнього хору. Учениця 5-ї класи „Львів” Меліта Петрина з великим відчуттям продекламувала вірш Т. Шевченка „Мені однаково”, 5-та класна „Київ” Н. Свєдир виступила з віршами „Українське село” та „Калина” Т. Шевченка.

Треба похвалити учнів 7-ї класи Г. Баран за велику активність у святі. Вони ж бо започаткували програму Шевченковими думами, завершили виступи віршем Бориса Грінченка „Шевченкова могила”, а особливо від душі справжню, по-містично виконали вірш „Дивлюсь, аж світле” та „Мені 13-ий минало”. Аж хочеться подякувати Ларісї Верещак, Уляні Сруцькій та Антоніву Дубравков за чудову інтерпретацію Шевченкових слів.

О. Мурська підготувала 10-ту класу, яка виконала уривок поеми І. Драча „Смерть Шевченка”.

Свято закінчилося „Заповітом” Т. Шевченка, де всі співали під звуки акомпанюменту д-ра Я. Хойнацького. Треба підкреслити, що до свята готувалися всі — вчителі, батьки та, звичайно, найбільше діти.

Р. III

НАША АДРЕСА:
272 Old Short Hills Road
Short Hills, NJ 07078
Тел. 973-376-5140
Факс: 973-376-4988

Ваш внесок допоможе дітям!
(прошу зазначити суму)

☐ \$1,000 ☐ \$100
☐ \$500 ☐ \$25
☐ \$250 ☐ інше

Прізвище _____
Адреса _____

Телефон _____

Дякуємо за Ваш безплатовий внесок.
Будь-ласка оформіть Ваш чек на ім'я CSRF. Ми швидко надішлемо Вам за допомогою.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

ПРОСИМО ДОПОМОГИ
ДІТЯМ

СКОРОТИ НА ПОШТ. ДОМУ ПІДПИСИ
СЕГО БУДЬ, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Загальні збори кредитівки „Самопоміч” в Нью Йорку

Річні Загальні збори Української Федеральної Кооперативи „Самопоміч” в Нью Йорку відбулися в неділю, 22-го березня в аудиторії академії св. Юра при участі понад 300 членів, які, не зважаючи на несприятливі весняні снігові, прибули, щоб скористатися з привілею членства у кредитівці брати участь у Загальних зборах, познайомитися з вислідками проробленої роботи у звітному році і вирішити з чим бути чинними у наступному році.

Збори відкрив голова Ради Директорів інж. Мирослав Шмігель, який поінформовав про всебічну діяльність ради та подякував директорам за працю. Привітавши Владислава Василя Лостена, отця Патріка Пашака, пароху церкви св. Юрія, представника амбасад України при ООН в Нью Йорку Ігоря Гуменого, консула Ллію Олійника, представників сусідніх кредитивок кооператив, членів кредитівки, інж. Шмігель передав доповідь про діяльність зборів президентів кредитивок д-рові Богданові Кекішеві.

Порядок нарад прийнято без застерехи, і д-р Богдан Кекіш пропонує секретаря Дирекції „Самопоміч” інж. Любомира Зелика відчитати імена 87-ох членів кредитівки, які відійшли у вічність. Однохвилинно мовчанням шановано їхню пам'ять. Після відчитання протоколу з попередніх річних зборів приступлено до звітів Дирекції та Управи кредитівки за працю, проведenu в 1997 році.

Увага проводу кредитівки в 1997 році була звернена на поширення

членства і збільшення позичок, а також на ведення фінансової політики у період зниження рівня процентів. В 1997 році активні кредитівки зросли з чистим прибутком в сумі 5.3 млн. дол. Допричому своїх кооперативних засад, а саме, „сприяти ошаності між своїм членством”, в минулому році кредитівка виплатила суму дивіденду 10 млн. дол. Ця сума включала додаткову дивіденду. В 1997 році членство кредитівки зросло і а 509 осіб до рекордної кількості 10,038. Не зважаючи на зниження процентів зосередилися на економічній ЗСА, що зменшує заробіток на інвестиціях і позичках, треба ствердити, що Українська Кредитівка „Самопоміч” в Нью Йорку зуміла втримати фінансову стабільність та збільшити свій власний капітал на 10 відсотків. Ця сума є додатковим забезпеченням членських вкладів до урядового забезпечення 100,000 дол. на одного члена. Рівнож, цей вагомий капітал є підставою для дальшого росту нашої фінансової установи.

Слід відзначити, що у порівнянні з великими американськими кредитівками, найоркська „Самопоміч” займає вагоме місце і перевищує її у багатьох фінансових показниках. А саме, капітал і прибутковність „Самопоміч” відносно більші у два рази, видатки майже в половину менші, а виплачені дивіденди представляють більшу частину заробітку ніж інші кредитівки. Не меншу увагу присвячено співпраці з громадою, а особливо уделею фінансової допомоги громадам, молодечим та науковим установам, яка становила майже 325,000 дол., що є

нашим вкладом у громаду.

Далі звітували голова Кредитового комітету Михайло Савицький та голова Контрольної комісії мр Юрій Микитин. Після вичерпних звітів голова Контрольної комісії вніс пропозицію на уведення абсолютної Управи, яку присутні затвердили. Д-р Кекіш представив членів президіального стола. Перший з привітний виступив Владислав Василь, а від параші св. Юрія вітав директор парох о. протоігумен Патрік Пашак, які дякували за співпрацю та фінансову допомогу, яку дає „Самопоміч” на семінарію в Стемфорді і для школи св. Юрія. Ігор Гумений вітав збори від амбасад України при ООН, а Ллія Олійник передав привіт від Консуляту України в Нью Йорку. Від Централі Українських Кооператив Америки вітав доволі молодий голова інж. Дмитро Григорчук. Він відзначив похвальну працю та осяги Кредитової Кооперативи „Самопоміч”, її співпрацю з Централю Українських Кредитивок Америки та участь у праці відродження кооперативного руху в Україні. З привітаннями також виступили президенти Ради Директорів ЦУКА та президент Православної Кредитової Кооперативи в Нью Йорку інж. Всеволод Саленко, президент Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі Лев Фугала, президент Кредитової Кооперативи „Самопоміч” М. Джерзі інж. Ярослав Федун, екзекутивний директор Кредитової Кооперативи „Самопоміч” в Нью Йорку Наталія Дума.

Загальні збори вибрали трьох членів Дирекції на наступну 3-річну каден-

цію. Д-р Кекіш передав даліше проведення зборів заступникові голови Ради Директорів Володимирі Клокові, який подав до відома, що три члени Ради Директорів закінчують свої каденції, а саме: Мирослав Шмігель, Богдан Й. Кекіш та Степан Качарак. І пропонує до слова голову Номінаційної комісії Андрія Ластовського. А Ластовський звітнував про працю Номінаційної комісії, головним завданням якої було запропонувати Загальним зборам кандидатур до Дирекції, які гармонійно з Управою продовжували б програмову працю кредитівки. До складу комісії крім А. Ластовського входили Надія Савчук та Корнелій Василь. Комісія подала такі номінації: інж. Мирослав Шмігель, д-р Богдан Й. Кекіш та Степан Качарак. Тому що не було інших кандидатів, пропозицію Номінаційної комісії Загальні збори прийняли.

У внесках і побажаннях багато учасників, виступаючи в імені різних молодечих, наукових, культурних та суспільних громадських установ, складали подяки Дирекції „Самопоміч” за фінансову та моральну допомогу, яка уможливила громадським установам провадити програмову працю. Рівнож поодинокі члени внесли побажання щодо праці в майбутньому, що включало відкриття філій для країної обслуги наших членів. Дирекція прийняла ці внески та побажання для розгляду в найкоротшому часі.

Довір'я членів до своєї фінансової установи та призначення від громади, який служить найоркська кредитівка, дає поштовх та насагу членам Ради Директорів, комісії та Управі кредитівки продовжувати працю над дальшою розбудовою Кредитової Кооперативи „Самопоміч”, для добра членства та української громади.

Геня Кузьмович-Блага

функції зубної допомоги і програми зубної гігієни. Обидві програми є затверджені Американською асоціацією дентистів. Студенти цих програм дістають клінічні вказівки і досвід під прямим наглядом дентистів. У ЦЗЗ студенти вчать всі аспекти поширення функцій зубної допомоги і послуг зубної гігієни. Тому, що це є навчальна установа, ЦЗЗ пропонує студентам виконання послуг зубної гігієни у формі клініки з максимальну ціну 12 дол. Під сучасну пору у ЦЗЗ дістають послуги 2,000 пацієнтів. Центр зубного здоров'я Менору є відкритий п'ять днів у тижні, у денних і вечірніх годинах. За інформаційним слід телефонувати на число: (215)887-7617.

Медицині...

(Закінчення зі стор. 2)

серпня 1997 року читасмо допис, який підготувала Лариса Вишневецька і в якому порушено питання довголіття людей. Вона пише про жителів італійського селища Камоді-меллі, яке розташоване 120 км. на південь від Риму і з мешканців якого мало хто не доживає до 85 і більше років. Селіще було закладено в далекому середньовіччі і воно щодня довголіття своїх мешканців напевно поби-вас всі рекорди. В чому справа? Чим це пояснити?

Щоб дати на це відпові-дь, ще в 1985 році Світова організація охорони здоров'я ООН вислала до Камоді-меллі своїх фахів-ців. І ось після виконання належних досліджень вони дійшли до висновку, що довголіття камоді-меллі „зобов'язані” низькому артеріальному тиску крові і низькому вмісту холестеролу в крові. Виявилось, що вміст холестеролу в крові 80-річних мешканців Камоді-меллі був нижчим,

ніж у немовлят цього ж селища. Цікавий і такий факт: комоді-меллі, які вижили у 60-ті роки до Торонто (Канада) і мешкають там, мають пречудово здоров'я і також належать до категорії довгожителів.

Водночас проф. П. Кюджині, який протягом останніх п'яти років вивчав стан здоров'я камоді-мелліців, вважає, що сам собою генетичний код ще не визначає довголіття. Необхідно також правильно вибрати стиль життя. Яким же він є у мешканців згаданого селища? Жителі Камоді-меллі до речі, в перекладі назва його означає „медова галлянина” щоденно їдять в той самий час. Встають зі сходу сонця, а лягають спати із заходом. На їхніх столах завжди свіжі овочі, бобові продукти. Селяни мало споживають м'яса і надто мало солі. Крім того, проф. Кюджині кожного разу не помити у мешканців того селища навіть натяку на погані настрої, а що таке стрес, мешканці селища взагалі невідомо. Заборонено і рух автотранспорту головною вулицею Камоді-меллі.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за спокій душі

**СЛ. П.
ІВАННИ
ШЕПАРОВИЧ ДЖУС**

буде відправлено 29-го квітня 1998 р. о год. 8:30 ранно
в церкві св. Юра в Нью Йорку

родина ШЕПАРОВИЧІВ
і широкі коло друзів

Ділося сумною вістюю з приятелями і знайомими,
що 21-го квітня 1998 р. у виторок рано о год. 9:10 з волі
Всвишнього відійшла у вічність моя
найдорожка ДРУЖИНА

**БЛ. П.
ІВАННА БУЧАК-МАНЬКО**

нар. 23-го травня 1915 р. у Відні, Австрія,
абсолютно Української Інституту для дітей в
Перемішлі і Торговельних Курсів у Львові

ПАНАХИДА буде відправлена у четвер, 23-го квітня 1998 р. о
год. 7-їх веч. у похоронному закладі Райкер Bros. Memorial
Funeral Home, 2035 Broadway, Watervliet, N.Y.

ПОХОРОНИ відправні відбуватимуться в церкві св. Миколая
24-го квітня 1998 р. о год. 10-їх ранку, а опісля на цвинтарі
св. Миколая у Ватервіллі, Н.Й.

Горем прибитий
муж — МИРОН
родина в Україні і дальша родина в ЗСА.

Бажаємо покійної було замість квітів складати пожертви
на: Фонд Чорнобиль СІА, Богословську Академію у Львові,
Допомога Сиротам.

З невимовним жалем повідомляємо, що наша
люба і невіджакувана ДРУЖИНА, МАМА,
БАБУНЯ, СЕСТРА, ДОНЬКА

**БЛ. П.
ЛІДА ЛАСОВСЬКА
із СКОЧИЛАСЬ**

відійшла у вічність у Великодню Неділю, 19-го квітня 1998 р.

У глибокому смутку:
муж — ПРОПОЛК ЛАСОВСЬКИЙ
дочки, зяті, внуки —

ОКСАНА і ВОЛН ОНИШКЕВИЧ із
РУСЛАНОМ і ЛУКАШЕМ
ДАРКА і БОГДАН НЕБЕШ із
СОПОМІСКО
ІВАН СКОЧИЛАСЬ
НАТАЛІА СКОЧИЛАСЬ
РОМАН і РОБЕРТ ДОГОРН з
ІВАНОМ, ІГОРОМ і МИХАЙЛОМ

прибраний
свекор
швагер —

ВОЛОДИМИР КУЛІШ
МИКОЛА КУЛІШ, МОТЯ КУЛІШ
з МАКСИМОМ і МАСО

ПАНАХИДА — 23-го квітня, поховання — 24-го квітня на
цивинтарі Gate of Heaven з церкви св. Троїци в Silver Spring,
MD.

Замість квітів на могилу покійної просимо складати
пожертви на: Children of Chernobyl Relief Fund (CCRF), 272
Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078
або на
Holy Trinity Particular Ukrainian Catholic Church (P.U.C.),

Selfreliance UA Federal Credit Union
Самопоміч Українсько-Американська Кредитова Спілька

734 SANDFORD AVENUE, NEWARK, NJ 07106
Тел (973) 373-7839 • <http://www.selfreliance.org> • Fax (973) 373-8812

BUSINESS HOURS:
Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 AM to 12:00 Noon • Mon - Closed

**Федеральна Кредитова Кооператива
„Самопоміч” у Ньюарку, Н.Дж.**
Найстарша існуюча українсько-американська
кредитова спілька у Нью Джерсі розширюється. У зв'язку з цим:

**Ми змінюємо нашу назву на:
Самопоміч Українсько-Американська
Кредитова Спілька.**

**Самопоміч Українсько-Американська
Кредитова Спілька**
(наше головне бюро залишається у Ньюарку, Н.Дж.)
і рівнож відкривається нова філія
з повним сервісом та повним робочим днем
(яка буде знаходитись у новому будинку Українського Народного Союзу)
у Парсиппані, Н.Дж.

Ви і Кредитівка - Яка чудова спілька!

НАМАЛІА
TRAVEL CONSULTANTS
435 Mark Pl. N.Y. NY 10003
Телефон: 212 473 0889
Факс: 212 473 0123
Регістрація: 800 НАМАЛІА

ЕКСКУРСІЇ 1998

ЗАХІДНА УКРАЇНА
12-ти сесій - 15-ти днів
05-го серпня - 19-го серпня
02-го серпня - 16-го серпня
СПІВРОЗІМНО
ВІСНОМОВНО

СХІДНА УКРАЇНА
12-ти сесій - 15-ти днів
05-го серпня - 19-го серпня
02-го серпня - 16-го серпня
СПІВРОЗІМНО
ВІСНОМОВНО

СОБОРНА УКРАЇНА
12-ти сесій - 15-ти днів
05-го серпня - 19-го серпня
02-го серпня - 16-го серпня
СПІВРОЗІМНО
ВІСНОМОВНО

ПРЕДКІВСЬКИЙ ШЛЯХ Студенська Полторацька
12-ти сесій - 15-ти днів
05-го серпня - 19-го серпня
02-го серпня - 16-го серпня
СПІВРОЗІМНО
ВІСНОМОВНО

ПОДРОЖ ДО ЗІРНОГО КІЛНА
Нью Йорк-Львів-Київ
\$519 + \$40 податки \$559 разом
\$519 + \$53 податки \$572 разом

ПОДРОЖ ДО ЗІРНОГО КІЛНА
Нью Йорк-Львів-Київ
\$569 + \$40 податки \$709 разом
\$569 + \$53 податки \$722 разом

ПОДРОЖ ДО ЗІРНОГО КІЛНА
Нью Йорк-Львів-Київ
\$569 + \$40 податки \$709 разом
\$569 + \$53 податки \$722 разом

180 НАМАЛІА

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ
Редакційні візиту по громадські імпреси будуть поміщені у „Свободі” тільки після появи платних оголошень у щоденнику або „Українському Тижневику”.

Редакція „Свободи”

УНСОЮЗ
уділяє своїм членам

Перші гіпотетичні позички (мортведки) на купно власного дому
На 1 до 3 родинних дітей, де живе власник
По доступних відсотках

**Не пропустіть доброї нагоди!!!
Не чекайте.**

**Потелефонуйте сьогодні:
(800) 253-9862**

Запрошуємо вас зробити несподівану приємність рідним чи знайомим передплачуючи їм „The Ukrainian Weekly”

Переплатіть студентам „The Ukrainian Weekly”

Якщо маєте сина, доньку, внука чи внучку в університеті передплатіть їм „The Ukrainian Weekly”.

Газета буде доставлена до місця навчання.

„The Ukrainian Weekly” це поміст, який допомагає втримувати зв'язок з українським життям та українською громадою і служить усім генераціям.

У цій газеті знайдете цікаві матеріали з різних ділянок, як також з життя української мови в Америці, Канаді та Україні.

„The Ukrainian Weekly” це газета, завдяки якій українська молодь задержує свою ідентичність.

„The Ukrainian Weekly” це видання Українського Народного Союзу, найстаршої забезпеченої громадської української організації в США, яка завжди допомагає своїм членам, українській громаді та Україні.

Переплата

Річна	За число
Для членів: \$40.00	
Для нечленів: \$60.00	\$1.78

Переплату надсилайте до „The Ukrainian Weekly”
P.O. Box 260, 2200 Route 10, Parsippany, N.J. 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3042) • Fax (973) 644-9510

SCOPE TRAVEL INC.
1605 Springfield Ave.
Maplewood NJ 07040
973 378-8988
Fax 973 378-7903

FLY FREE!!!

From most USA gateways when joining a SCOPE ALL-INCLUSIVE Tour to UKRAINE Save up to \$400 per person Restrictions apply

Why a SCOPE TOUR for 1998

- Newark departures on Czech Airlines' newest Boeing fleet
- Perfect same day connection from Newark from coast-to-coast
- Ideal for extended European itineraries from Budapest or Prague
- Most comprehensive, best organized tours - NO hidden costs!!!

AIR UKRAINE from JFK to LTV, IV-FRANKIVSK and KYIV from \$525
CZECH AIRLINES from NEWARK to KYIV from \$700
Connections to LTV via Warsaw, Frankfurt, Paris call for rates

Brochure sent upon request

800 242-7267

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редуктор Омельян Твардовський

Відбиванкові першества УСЦАК — 1998

Чергові річні відбиванкові першества УСЦАК відбулися в суботу, 23-го травня ц. р. в Респонс політехнічному університеті, Торонто, Канада. Змагання турніру пройшли в групах жінок і чоловіків. Господарем турніру є місцева СТ „Україна”, яке в цьому році відзначає 50-річний ювілей. Після закінчення змагань цього турніру відбулися для учасників спільна вечеря-бенкет, в часі якого провід турніру вручили переможцям відповідні нагороди.

Футбольний турнір за Чашу Великих Озер

Крім відбиванкових першеств, з нагоди 50-річного ювілею СТ „Україна” влаштує традиційний річний футбольний турнір за Чашу Великих Озер, що на змину щорічно проводиться в Дітроїті і Торонто. До участі в турнірі запрошені футбольні дружини з усіх існуючих українських спортивних осередків в ЗСА і Канаді. Змагання турніру пройдуть на протязі двох днів (в суботу і неділю) на футбольних полях в Еттобико поблизу Торонто.

З листа до УСЦАК

„Голові Української Спортивної Централі Америки і Канади.
Широковажаючий Пане Мироне!
Пише Вам листа з теплою, красивою причорноморською містою Миколаєва І. В. Ількіна. Одержала Вашого листа, за якого дуже вдячна. Вдячна й за підкування, допомогу і підтримку. При одержанні посилок обов'язково відпишу Вам листа. Школа, в якій працюю директором, нова.

Збудована 1992 року. Навчання в ній ведеться українською мовою, але викладається й англійська і німецька мови. Масово добрі аудиторії для навчання, найбільш у місті спортову залу, майстерні для навчання промислам хлібопечива та дівчаток, бібліотеку, кімнату для навчання учнів праці на комп'ютерах. В школі працюють 60 вчителів-патріотів і 40 осіб обслуговуючого персоналу, які створюють умови для нормального навчання і виховання дітей.

Широковажаючий дякую Вам всім, хто з нами в цей складний час. З Вашим розумінням і підтримкою вистіймо, розбудуємо нашу Україну. Це наша спільна праця. Україна в нас одна і іншої не має та не буде.

Схиляю голову в шані і подяці!

Шлю тепло, любові й найкращі побажання з рідних берегів, з України, Т. Блакитина”.

Ряд прихильників цього дуже важливого проекту УСЦАК вже відгукнулися, і Управа змогла вислати дві великі пакки спортивного вряду та цими днями передає своїм членам Управління готівку на руки дирекції відносно придбання необхідних предметів. При найбільшій співпраці і підтримці наших шан. добродіїв Управа УСЦАК зможе ще вагоміше підтримати цей український „острівчик” в місті Миколаєві. Пожертви із зазначенням „Школа — Миколаїв” можна дати пошлати на адресу: USCAK—Mykolaiv School, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

Висноє подати вжити з листа-подяки відносно до усіх тих наших прихильників, що вже відгукнулися на наш заклик, як і тих, які підтримують цей важливий проєкт в майбутньому.

Оксана Булах

Карпатські мотиви

Чи чули ви
як гомонить ріка,
Що живиться
струмками дзюркотливими?
Як шумно б'є
стрілка її вода
В камінні скали
прибережні брили!
А тихий шум лісів
і ніжний шепіт трави,
Весняні повені,
загравли зливами,
Дзвінкий уранці
цебін слів'яв.
І жайвір в небі,
ге-е-н, над сокоринами,
Зозуля роки
просто відкує,
Лелека у сізді
стукоче при дорозі.
І сонце вранішнє
з-за гір встає.
Несе на променях
мелодій симфоній.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛ!

KARPATY TRAVEL
120 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y3
Tel: (416) 761-9105
1-800-265-7189

гроші, речові пакки, харчові пакки, листи та документи
до рідної адреси та в Україну та інші бажані без ніяких

ПОДРОЖНІ ПОСЛУГИ
КВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ
МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВІЗИ

Св. п. д-р В. Варжанський

З Еспанії наспіла спізнена сумна вістка, що в Мадриді 30-го вересня 1997 року на 72-му році життя відійшов у вічність проф. д-р Всеволод Варжанський.

Народжений на Волині. Його батьки походили зі східної України. За проби-тобильським проповіддю у церкві 1921 року його батько о. Михайла були б заарештували, але вночі парашани переправили родину його через річку Збруч. Родина поселилася на Волині, де о. Михайло став місцевим парохом.

Початкову і неповну середню освіту Всеволод здобув на рідній Горохівщині. Друга світова війна круто змінила життєві плани усієї української молоді. З приходом німців розгорілася підліткова боротьба за самостійність України. Всеволод стає свідком національного Відродження. Однак, коли втручаються червона наваля, за благословенням батька покидає рідний дім та в липні 1944 року голоситься добровольцем до Дивізії „Галичина”.

Після кількомісячного рекрутського вишколу в Ноймгері його переносять до господарської частини дивізії. Дорогі стеляться на Словаччину до Жилини та Банської Бистриці на ліквідацію червононих партизанів. Переїзд зі Словаччини до Марбургу в Югославію, село Кечу. Поворот до Ляйпцигу в Австрії, де й застав його кінець війни в австрійському селі Ляйпцигу. Частини дивізії змушені були перейти через Альпи до збірного табору в Фельдкірху, а звідти до полону в Італії. Веліри, Риміні, замкнулося коло за колючими дротами після всіх митарств на дорогах чужини.

Хоч поновлені, але нескорені дивізійники намагаються якось влаштуватися, розуміючи, що дуже мало їм доступне в тих невідрадних умовах — налагоджують культурно-видавниче життя. Всеволод дописує до творчих видань. Пише драму про дії УПА на Волині. В декількох числах римського тижневика „Батьківщина” під псевдонімом Іван Рекрут з'явилася оповідання „За хлібом”. В основу сюжету оповідання автор поклав правдиві події — трагедію розстрілу німцями жінок-галичанок, які йшли на Волинь за хлібом.

Розуміючи вагу знань, в Риміні він завершує середню освіту й за допомогою Володимира Івана Бучка виїжджає на студії до Риму, з агодом до Еспанії. В Мадриді його чекають нові важкі випробування. Намагаючись влаштуватися, інтенсивно вивчає еспанську мову. Вбогі умови життя та недоживлення надирвають його здоров'я. Всеволод захворів на запалення легенів. Лікування в санаторії тривало близько двох років. Після одужання продовжує навчання в ділянці фізики, яка стала для нього найцікавішою наукою.

В 1957 році записався на університеті еспанку Аїду, з якою в скорому часі одружилися. Рік пізніше у них народжується син. Всеволод молодший. Закордонний Каналею та можливість перебувати в університеті оточенні й займається улюбленою фізикою — стає римом Всеволода з цілою родиною переселилися до країни Кленового листка. За допомогою канадських колег-науковців він починає

Стрийська Гімназія запрошує

Цього року матуральні дипломи одержать 72 учні, з якими працювало 28 викладачів.

У зв'язку із 3-ім Конгресом і з нагоди першої матурі є пов'язані великі видатки. Гімназії кінце потрібна міні-друкарка, яка улегшила б працю друкування шкільних матеріалів.

Крім цього до Стрийської комітету приходять різні прохання: від сиріт, від лікарів, Благодійного Фонду Дітям Стрийщини і т. д. Розраховуємо на вашу фінансову допомогу, а пожертви можна слати на адресу: Mr. L. Humeniuk, Stry Committee, 24 E. 7th St., Apt 9-C, New York, N. Y. 10003.

Тож до зустрічі в Стрино.

Ярослава П. Рубель

ПРАЦЯ

ПО ГРУПОВИХ ЦІНАХ: листки ДМЦ, різного роду матеріали для вишивання, кави, книжки з українськими зображеннями, і т. п. в Арці.

Чи знаєте, що „СВОБОДА”
це не тільки найстарший український щоденник у світі безперервної появи, але й найдовший.

За нього п'ять членів УНСОУ 30 центів, а нечлени — 40 центів.

Чи не варто підтримати цю газету передплатою?
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800

УВАГА! УВАГА!
Пригадується, що ПОСМЕРТНО ГОЛОШЕННЯ
до поміщення в щоденнику „СВОБОДА”
приймається тільки до години 9-ої ранку

Для вашої вигоди подасмо

число факсу (973) 644-9510, який працює 24 години.
В 40-ий день смерті оголошень телефонічно не приймається.

ВІДПОВІДЬ
ВІДПОВІДЬ

заходи на сталі поселення в Канаді. Та не судилося. Роки поневіряли на його легенькі залишили плями — цього не можна було ні поборитися, але приховати. Канадська еміграційна влада „припечатала” надію на поселення в Канаді. Мрія розвіялася, як раніший туман”.

Родина Варжанських часто переживала невдачі і розчарування, однак це не зламало їх волі та духу. Розуміючи це, д-р Варжанський ще більше заглиблюється в науку, намагаючись й затісно зв'язки з науковим світом, виїжджає з доповідями до Південної Америки. За публікацію його докторської дисертації дирекція В-ва „Маркі” обирає д-ра В. Варжанського Людиною Року 1980—81.

Головна Управа Братства Дивізійників у Великобританії підніс його до ранги хоружного. Про цю подію писав у листі гумористичним тоном „Бий, братухо, у дах, я більше не є собі звичайний „шше””.

Довгоочікуваний розвал Советського Союзу нарешті дозволяє здійснити його давній мрії — відвідати Україну, поклонитися могилам батька, який помер на чужині у Вільнолі, Литва. На запрошення науковців України в 1993 році він з дружиною Аїдою та асистентом еспанцем Хавієром прибуває до золотого верхнього Києва. Кияни привітали їх за українським звичаєм гостинністю хлібом і сіллю. На конгресі теоретичної фізики він виступав з доповіддю „Теорія відносності сподієних серцевинах”, яку науковці зустріли з піднесенням.

Поворот з України до Еспанії не був найкращим для Всеволода. Він захворів на пистряку шлунок. Після двох успішних операцій в 1996 році підбадьорливо писав: „Без шлунок можна жити, якби це можна жити духом Божим. Моя Аїда дотримає мене як курка курчак...”.

Навіть важко хворим умів зберегти почуття гумору і душевності рівноваги. Він умів радіти життю, своїми науковими досягненнями, своїми синами й внуками.

Науковий світ втратив вченого. Україна втратила не тільки вченого, але й широкого патріота. Я ж втрачаю дорогого близького друга і приятеля.

Переді мною лежать десятки листів, дві великі книги докторських дисертацій, збірка його поезій, фотографії. До болю прикро й сумогортасе серце, що нам не доведеться зустрітись ще хоч раз. Переді мною лист, писаний сном д-ром Всеволодом, мол., — „єдина вітха, що зігрівала душу теплом згадки про „батькового друга”, який був для нього, мого рідний брат”.

Михайло Перекліта

ПРАЦЯ

Пошукуємо мужчину до опіки старшого чоловіка в околиці Нью Йорку. Присилати 54 Hazard Ave. # 201, Enfield, CT 06082.

*** FUNERAL DIRECTORS ***

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОНХ, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, NY 10009
(212) 674-2568